

Zadatak 35. Dokaži da je za svaki prirodni broj n

- 1) $1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^{5n-1}$ djeljiv s 31;
- 2) $1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{6n-1}$ djeljiv s 364.

Rješenje.

1) Dan je geometrijski niz koji ima $5n$ članova, prvi člana 1 i kvocijent 2 te imamo:

$$1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^{5n-1} = 1 \cdot \frac{2^{5n} - 1}{2 - 1} = 2^{5n} - 1 = 32^n - 1.$$

Sada dokaz provodimo indukcijom:

Za $n = 1$ imamo: $32 - 1 = 31$ pa tvrdnja vrijedi.

Pretpostavimo da tvrdnja vrijedi za n i dokažimo je za $n + 1$:

$$32^{n+1} - 1 = 32 \cdot 32^n - 32 + 31 = 32(32^n - 1) + 31;$$

Po pretpostavci 31 dijeli $32(32^n - 1)$ pa dijeli i dobiveni izraz. Time je tvrdnja dokazana.

2) Dan je geometrijski niz koji ima $6n$ članova, prvi člana 1 i kvocijent 3 te imamo:

$$1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{6n-1} = 1 \cdot \frac{3^{6n} - 1}{3 - 1} = \frac{729^n - 1}{2}.$$

Sada dokaz provodimo indukcijom:

Za $n = 1$ imamo: $\frac{729 - 1}{2} = 364$ pa tvrdnja vrijedi.

Pretpostavimo da tvrdnja vrijedi za n i dokažimo je za $n + 1$:

$$\frac{729^{n+1} - 1}{2} = \frac{1}{2}(729 \cdot 729^n - 729 + 728) = 729 \cdot \frac{729^n - 1}{2} + 364;$$

Po pretpostavci 364 dijeli $\frac{729^n - 1}{2}$ pa dijeli i dobiveni izraz. Time je tvrdnja dokazana.